داستان همزیستی هزاران ساله ای که ناخواسته به هم خورده است

«تشی»ها چگونه بلای جان درختان «بنه» شدند؟

گزارش

زهرا کشوری
دبیر گروه زیست بوم

در سکوت شب‌های جنگل‌های ایرانی-تورانی کرمان، صدای جویدن پوست درختان کهنسال، زنگ خطر برای یک اکوسیستم را به صدا درآورده است. «تشی» یا «سیخور»، این جانور خاردار بومی که روزگاری زیر سایه درختان بنه (پسته وحشی) آسوده بود، امروز برای رفع تشنگی ناشی از خشکسالی‌های پی‌درپی، به جان درختان بنه شهرهایی چون بافت، بردسیر، راور و... افتاده است؛ هرچند این آفت به بنه‌های کرمان محدود نمی‌شود و وسعت زیادی از جنگل‌های بنه کشور را تهدید می‌کند. کارشناسان ریشه این دشمنی ناخواسته را نه در رفتار حیوان که در دست‌درازی‌های بی‌رویه انسان به منابع آبی می‌دانند.

علی قادری، معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان کرمان، در گفت‌وگو با «ایران» وضعیت را این‌گونه توصیف می‌کند: «گونه‌هایی مثل تشی غیربومی نیستند؛ همیشه اینجا بوده‌اند، اما وقتی خشکسالی حاکم شود، منابع غذایی اولیه از بین می‌روند و جانور برای زنده ماندن سراغ اولویت‌های دوم و سوم تغذیه‌ای خود می‌رود، اینجاست که به آفت تبدیل می‌شود. متأسفانه پوست درختان بنه، امروز به یکی از این گزینه‌ها تبدیل شده است.» به گفته وی، تشی‌ها معمولاً در شب و گاه در دسته‌های چندتایی به تنه درختان بنه بویژه درختان جوان هجوم می‌برند و با دندان‌های تیز خود پوست پایین درختان را می‌جوند تا به آوندهای آبکش و مغذی برسند. این عمل، مسیر تغذیه درخت را قطع کرده و می‌تواند به خشکیدگی آن منجر شود. قادری هرچند میزان خسارت فعلی در کرمان را «گسترده و بحرانی» نمی‌داند و آن را محدود توصیف می‌کند، اما هشدار می‌دهد که این پدیده نشانه‌ای از تحت فشار بودن طبیعت و به هم خوردن تعادل ظریف اکوسیستم‌هاست.

زنجیره شکسته یک اکوسیستم

اگر دقیق‌تر بنگریم، داستان این هجوم شبانه از جایی دیگر آغاز شده است؛ از چاه‌های عمیق، سدسازی‌های بی‌رویه و برداشت‌های غیراصولی آب. این، قصه یک «اثر پروانه‌ای» ویرانگر است: حلقه اول: خشکسالی تشدید شده، اول پوشش گیاهی مراتع را نابود می‌کند.

حلقه دوم: با فرسوده شدن این سفره سبز، گیاه‌خوارانی مانند آهو و دیگر نشخوارکنندگان که طعمه اصلی شکارچیانی چون پلنگ هستند، کاهش می‌یابند.

حلقه سوم: شکارچیان وابسته مانند پلنگ، با کم شدن طعمه، رمق می‌بازند و جمعیتشان رو به افول می‌گذارد. پلنگ دشمن اصلی تشی‌هاست و تعداد آنها را تعدیل می‌کند.

حلقه چهارم: «تشی» که روزگاری طعمه طبیعی پلنگ بود، در فقدان این شکارچی، احساس امنیت کرده و جمعیتش افزایش می‌یابد.

حلقه پنجم که بحران را رقم می‌زند: خشکسالی حتی به این جانور فربه شده هم رحم نمی‌کند. در نبود علوفه و آب چشمه‌های خشکیده، نگاهش به آخرین منبع حیات می‌افتد؛ همان درختان بنه کهنسال که سایه‌سارشان همیشه مأمنش بوده است. این‌گونه است که حلقه‌های زنجیره یک اکوسیستم شکسته، یکی‌یکی بر گرده درختانی می‌افتد که قرن‌ها پایدار ایستاده بودند.

گستره یک بحران منطقه‌ای

این معضل تنها به کرمان محدود نمی‌شود؛ سال‌هاست که تشی‌ها به آفت جنگل‌های بنه «خراسان جنوبی» تبدیل شده‌اند. درختان بنه استان «فارس» هم از دندان‌های تیز این گونه در امان نیستند. این جانور که در زیستگاه‌های متنوعی زندگی می‌کند، اکنون در بسیاری از رویشگاه‌های ایرانی-تورانی به چالشی جدی تبدیل شده است.

پاسخ اولیه مسئولان در برخی استان‌ها مانند خراسان جنوبی، پیشنهاد «صدور مجوز شکار کنترل شده» برای اقلیت‌های مذهبی بود. با این حال، این طرح با استقبال مواجه نشد و در عمل شکست خورد. این شکست نشان می‌دهد راه‌حل‌های مقطعی و صرفاً مقابله‌ای با معلول، نمی‌تواند پاسخگوی عمق این بحران اکولوژیک باشد.

از توری‌کشی تا مسئولیت اجتماعی

بر اساس آنچه قادری می‌گوید، در حال حاضر در کرمان و بسیاری از استان‌های دیگر کشور، اقدامات عملی در عرصه بر دو محور متمرکز است: محافظت فیزیکی و جبران محدودیت بودجه با مشارکت مردمی و صنعتی.

> مقصر خشکیدن درختان بنه، تشی‌های تشنه نیستند. مقصر اصلی بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، مدیریت نادرست منابع آبی و توسعه نامتوازنی است که تاب‌آوری طبیعت را درهم شکسته است

قادری از اصلی‌ترین اقدام دفاعی خبر می‌دهد و می‌گوید: «در مناطقی که آسیب مشاهده شده، برای جلوگیری از قطع آوندها، تنه درختان را تا ارتفاع حدود یک تا یک‌ونیم متر با توری‌های مشبک محافظت می‌کنیم.» برخی کارشناسان نیز استفاده از «چیدن تخته‌سنگ» اطراف تنه درخت را به‌عنوان یک مانع فیزیکی ساده و در دسترس طبیعت‌دوستان پیشنهاد می‌کنند.

همچنین معاون فنی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری کرمان با اشاره به محدودیت بودجه می‌گوید: «تمرکز فعالیت‌های کنترلی ما بر کانون‌های اصلی شناسایی‌شده است. در سایر مناطق، از ظرفیت تفاهمنامه‌های همکاری و مسئولیت اجتماعی شرکت‌های صنعتی و معدنی استان بهره می‌بریم تا این اقدامات حفاظتی را پیش ببریم.»

مقصر کیست؟

نکته کلیدی که این گزارش بر آن تأکید دارد، پرهیز از سرزنش یک جانور برای رفتار غریزی ناشی از بقاست. قادری سخن را به‌درستی به سمت ریشه اصلی می‌برد: «این پدیده، نشان‌دهنده تأثیر مستقیم تغییرات اقلیمی و خشکسالی بر تعادل ظریف اکوسیستم‌های طبیعی است.» مقصر خشکیدن درختان بنه، تشی‌های تشنه نیستند. مقصر اصلی، بهره‌برداری بی‌رویه از آب‌های زیرزمینی، مدیریت نادرست منابع آبی و توسعه نامتوازنی است که تاب‌آوری طبیعت را درهم شکسته است. خشکی، تنها گیاهان را نمی‌خشکاند، بلکه پیوندهای هزاران ساله همزیستی را نیز از هم می‌گسلد. نبردی که حل آن، نه با شکار یک گونه که تنها با بازنگری جامع در رابطه انسان با طبیعت و احیای مدیریت یکپارچه حوزه‌های آبخیز ممکن خواهد بود، پیش از آنکه بحرانی زیست‌محیطی به نقطه غیرقابل بازگشت برسد.

پیگیری جدی حقابه هامون در دستور کار است

عکس نوشت:

ایرنا- شینا انصاری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، آخرین وضعیت پیگیری حقابه تالاب هامون از افغانستان را تشریح و بر عزم دولت برای احیای این تالاب بین‌المللی تأکید کرد. انصاری با اشاره به وابستگی حیات هامون به سیلاب‌ها گفت: «تلاش ما این است که این روان‌آب‌ها دیگر به شوره‌زار گودزره در افغانستان هدایت نشوند، بلکه به سمت کشور ما و تالاب هامون سرازیر شوند.» وی از انجام توافقاتی با طرف افغانستانی خبر داد و ابراز امیدواری کرد این روند به‌زودی عملیاتی شود.

معاون رئیس‌جمهور با تأکید بر لزوم ساختارمند شدن توافقات پیشین خاطرنشان کرد: «استان سیستان و بلوچستان به دلیل عدم تأمین حقابه بشدت آسیب دیده و معیشت مردم آن تحت‌تأثیر قرار گرفته است؛ از این رو تمام تلاش خود را برای تحقق این حقابه به کار خواهیم گرفت.»

آسیب به دروازه ملل تخت جمشید

ایسنا- فرد یا افرادی ناشناس با شیئی نوک‌تیز روی بدنه سنگ‌نگاره ورودی دروازه ملل (دروازه فرهنگ‌ها) در محوطه میراث جهانی تخت جمشید یادگاری نوشتند و به این اثر تاریخی آسیب زدند. سیاوش آریا، کنشگر میراث فرهنگی گفت که این رخداد در غفلت نیروهای نگهبانی و با وجود فعالیت دوربین‌های مدار بسته در محوطه رخ داده است. به گفته او، این خبر پنج تا شش روز پس از حادثه و جمعه ۲۴ بهمن‌ماه با دست‌به‌دست شدن در شبکه‌های اجتماعی فاش شد و مسئولان مجموعه پس از آن از ماجرا آگاه شدند. آریا، کمبود شدید نیروی انسانی در بخش حفاظت را چالش اصلی وزارت میراث فرهنگی دانست و خواستار پیگیری جدی وزیر و مدیران برای رفع این مشکل از طریق مجلس و دولت شد. محمدجواد جعفری، سرپرست پایگاه جهانی تخت جمشید با غیرقابل دفاع خواندن این رخداد، کمبود نیرو را تأیید کرد و گفت: «در مکانی مانند دروازه ملل باید دو نیرو مستقر باشند.» وی احتمال داد آسیب با گچ یا نوک کلید باشد که قابل برطرف شدن است و قول بررسی میدانی را داد. داریوش اسدی، رئیس اداره حقوقی میراث فرهنگی فارس نیز از مستندسازی آسیب و تشکیل پرونده قضایی برای شناسایی و پیگرد متخلفان خبر داد.

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی کیفی مناقصه‌گران
موضوع: خرید ۶۳ تن استبیلایزر AE
شماره مناقصه: PIS-040930 نوبت اول

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات، در نظر دارد **خرید ۶۳ تن استبیلایزر AE، PIS-040930** مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای با ارزیابی کیفی انجام نماید.
لذا بدین‌وسیله از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد در صورت تمایل به شرکت در این مناقصه، از تاریخ ۱۴۰۴/۱۱/۲۵ به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com /بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۵ پاکت ارزیابی کیفی را **صرفاً در قالب (CD/FLASHMEMORY)** به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند: **(درج شماره تماس موبایل، آدرس ایمیل و شماره مناقصه برروی پاکات با مهر شرکت الزامی می‌باشد.)**
تهران - میدان شیخ بهایی - پلاک ۱۸ - ساختمان رایان ونک - طبقه هفتم - واحد ۷۰۱- واحد کمیسیون معاملات
ایلام - چوار - نرسیده به روستای آبزا - مجتمع پتروشیمی ایلام - دبیرخانه کمیسیون معاملات
مناقصه‌گران باید توانایی ارائه تضامین معتبر بانکی یا فیش واریزی به‌مبلغ ۴,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال (چهار میلیارد ریال) را داشته باشند، که در زمان وصول پاکات (الف - ب - ج) اخذ می‌گردد.
سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. در صورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر مناقصه‌گران می‌توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۰۸۴-۳۸۳۹۰۰۰۰ داخلی ۴۲۱۵-۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.
آدرس: ایلام - چوار - نرسیده به روستای آبزا - مجتمع پتروشیمی ایلام
تارنمای شرکت: www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات
تلفن: ۰۸۴۳۸۳۹۰۰۰۰ داخلی ۴۲۱۵-۲۲۱۳ فکس: ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ کدپستی: ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰
روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

آگهی فراخوان شناسایی و ارزیابی کیفی مناقصه‌گران
موضوع: بازسازی قطعات توربین گازی شماره ۴ (H-25)
شماره مناقصه: ILPC-T-04-029 نوبت اول

شرکت پتروشیمی ایلام به استناد مجوز صادره از کمیسیون معاملات در نظر دارد مناقصه **بازسازی قطعات توربین گازی شماره ۴ (H-25)** شرکت پتروشیمی ایلام **ILPC-T-04-029** مطابق مشخصات درج شده در اسناد مناقصه را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای با ارزیابی کیفی انجام نماید.
لذا بدین‌وسیله از شرکت‌های واجد شرایط دعوت می‌گردد در صورت تمایل به شرکت در این مناقصه از تاریخ ۱۴۰۴/۱۱/۲۷به تارنمای شرکت پتروشیمی ایلام به نشانی www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات/ زیر بخش مناقصات مراجعه و نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی اقدام و حداکثر تا ساعت ۱۵:۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۹ پاکت ارزیابی کیفی را صرفاً در قالب (CD/FLASHMEMORY) به یکی از دو آدرس ذیل تحویل دهند:(درج شماره تماس موبایل، آدرس ایمیل و شماره مناقصه بر روی پاکات با مهر شرکت الزامی می‌باشد.)
-تهران - میدان شیخ بهایی - پلاک ۱۸ - ساختمان رایان ونک - طبقه هفتم - واحد ۷۰۱- واحد کمیسیون معاملات
-ایلام - چوار-نرسیده به روستای آبزا- مجتمع پتروشیمی ایلام - دبیر خانه کمیسیون معاملات
مناقصه‌گران باید توانایی ارائه تضامین معتبر بانکی یا فیش واریزی به مبلغ ۹,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال(نه میلیارد ریال) داشته باشند که در زمان وصول پاکات (الف -ب-ج) اخذ می‌گردد.
سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه آمده است. درصورت نیاز به کسب اطلاعات بیشتر مناقصه‌گران می توانند با شماره همراه ۰۹۹۱۲۰۵۳۷۵۶ یا شماره تلفن: ۰۸۴-۳۸۳۹۰۰۰۰ داخلی ۴۲۱۵ - ۲۲۱۳ تماس حاصل فرمایند.
آدرس: ایلام - چوار- نرسیده به روستای آبزا- مجتمع پتروشیمی ایلام
تارنمای شرکت: www.ilampetro.com / بخش کمیسیون معاملات / زیر بخش مناقصات
تلفن: ۰۸۴-۳۸۳۹۰۰۰۰ داخلی: ۴۲۱۵-۲۲۱۳ فکس: ۰۸۴۳۲۷۲۳۹۴۸ کدپستی: ۶۹۳۶۱۵۹۷۰۰
روابط عمومی شرکت پتروشیمی ایلام

نوبت دوم
فروش اراضی مزروعی F1 و F2
واقع در شهرستان چاپیاره روستای بسطام

شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی در نظر دارد به استناد صورتجلسه شماره ۵۸-۱-۰۸-۰۴-۴۰۰ مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۹ مجمع عمومی عادی به‌طور فوق‌العاده و بند ۱ مصوبه‌شماره ۱۲۳/۱۱۹۵/هـ مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۰۸ هیأت‌مدیره شرکت، دو قطعه اراضی مزروعی مربوط به اعتبارات جاری شرکت به‌شرح جدول ذیل را برابر شرایط مندرج در اسناد مزایده واگذار نماید؛ به آگاهی علاقه‌مندان می‌رساند پس از رؤیت اراضی مورد مزایده در شهرستان چاپیاره روستای بسطام، نسبت به تهیه اسناد مزایده اقدام نمایند. کلیه مراحل برگزاری مزایده از دریافت اسناد مزایده تا ارائه پیشنهاد مزایده‌گران و بازگشایی پاکت‌ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

«اطلاعات مزایده و زمان‌بندی»
- دستگاه مزایده‌گزار: شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی به نشانی ارومیه، بلوار شهید باهنر تلفن: ۰۴۴-۳۱۹۸۷۲۵۶ و ۰۴۴-۳۳۴۴۰۰۹۲
- موضوع مزایده: فروش اراضی مزروعی F1 و F2 واقع در شهرستان چاپیاره روستای بسطام مربوط به اعتبارت جاری شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی
- مبلغ پایه کارشناسی: قیمت پایه کارشناسی هر دستگاه به‌شرح جدول ذیل می‌باشد.
- مبلغ تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: مبلغ تضمین هر دستگاه به‌شرح جدول ذیل می‌باشد.
- قیمت فروش اسناد مزایده: ۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال که مزایده‌گران می‌توانند با پرداخت از طریق درگاه مربوطه در سامانه ستادایران فایل اسناد مزایده را دانلود نمایند.
- مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده: از سایت ستادایران: تا ساعت ۹ روز شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۰۲
- مهلت زمانی بازدید از اراضی مورد مزایده از ۱۴۰۴/۱۱/۲۷ لغایت ۱۴۰۴/۱۱/۲۸ از ساعت ۹ تا ساعت ۱۳
- محل رؤیت اراضی: شهرستان چاپیاره روستای بسطام با مدیریت منابع آب شهرستان چاپیاره
- مهلت زمانی و محل ارائه تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: تا ساعت ۹ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۲ تحویل به دبیرخانه حراست و امورمحرمانه شرکت به نشانی: آذربایجان غربی، ارومیه، بلوار شهید باهنر، دبیرخانه حراست شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی
- مهلت زمانی ارائه پیشنهاد قیمت: تا ساعت ۹ روزسه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۲
- زمان بازگشایی پاکت ها: ساعت ۱۰ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۴/۱۲/۱۲
- محل بازگشایی پیشنهادات: سالن اجتماعات شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی
توضیح اینکه اصل تضمین شرکت در مزایده بایستی در مهلت مقرر به دبیرخانه حراست شرکت در قالب پاکت تضامین ارائه شود و تصویر آن نیز در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت در محل مورد نظر بارگذاری گردد. چنانچه مزایده‌گران، اسناد مزایده را به طریقی غیر از سایت مذکور تهیه نمایند و نام آنها به‌عنوان خریدار در سایت مذکور ثبت نشده باشد، به قیمت پیشنهادی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

ردیف	عنوان	مشخصات ثبتی	قیمت پایه (ریال)	مبلغ تضمین (ریال)
۱	زمین مزروعی F1 واقع در شهرستان چاپیاره، روستای بسطام	نوع و میزان مالکیت: شش دانگ عرصه و اعیان شماره فرعی: ۳۲۹ اصلی: ۵۰ بخش ثبتی: ۶ مساحت: ۲۳۴۵۵۷/۹۶ مترمربع با لحاظ حقوق ارتفاقی وزارت نیرو به مساحت ۱۵۰۵ مترمربع به‌عنوان باند کانال واقع در ضلع جنوبی زمین نوع ملک: زمین مزروعی کاربری: فاقد کاربری - نوع سند: اصلی (تک برگ) شناسه ملی جغرافیایی املاک و مستغلات (جام): ۴۹۴۲۲۵۴۳۰۳۷۴۹۳۸۰۰۰۰۰۰	۳۷۵,۲۹۲,۷۳۰,۰۰۰	۱۸,۷۶۵,۰۰۰,۰۰۰
۲	زمین مزروعی F2 واقع در شهرستان چاپیاره، روستای بسطام	نوع و میزان مالکیت: شش دانگ عرصه و اعیان شماره فرعی: ۳۲۸ اصلی: ۵۰ بخش ثبتی: ۶ مساحت: ۶۶۰۵۲۸/۷۵ مترمربع با لحاظ حقوق ارتفاقی وزارت نیرو به مساحت ۳۰۶۰۶ مترمربع به‌عنوان باند کانال واقع در ضلع شمالی زمین و ۱۷۸۳۸ مترمربع به‌عنوان حریم نهر سنتی در داخل زمین نوع ملک: زمین مزروعی کاربری: زراعی - باغ - نوع سند: اصلی (تک برگ) شناسه ملی جغرافیایی املاک و مستغلات (جام): ۴۹۶۷۸۷۴۳۰۴۶۱۲۳۸۰۰۰۰۰۰۰	۶۶۰,۵۲۸,۷۵۰,۰۰۰	۳۰,۳۱۰,۷۵۷,۰۰۰

شناسه: ۲۱۲۶۷۴۰
شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان غربی

IRAN DAILY
www.newspaper.iran-daily.com
1877